

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

الحركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل The Movement for Quality Government in Israel

22 יוני 2023, ג' תמוז תשפ"ג

לכבוד

הגב' מירי רגב שרת התחבורה והבטיחות בדרכים משרד התחבורה והבטיחות בדרכים ירושלים	עו"ד גלי בהרב-מיארה היועצת המשפטית לממשלה משרד המשפטים ירושלים	עו"ד יעל כהן היועצת המשפטית למשרד התחבורה משרד התחבורה והבטיחות בדרכים ירושלים
--	--	--

שלום רב,

הנדון: חשש לשימוש אסור בנכסי הציבור לשם תעמולת בחירות – הודעת

הדוברות של משרד התחבורה והבטיחות בדרכים

בשם התנועה למען איכות השלטון בישראל, ע"ר (להלן: **התנועה**), הרינו מתכבדים לפנות אליכן כלהלן:

1. ביום 19.6.2023 פורסם דיווח בתקשורת, לפיו מחירי התחבורה הציבורית בישראל עתידים להתייקר בחודש הקרוב בשיעור של 10% עד 15.1%¹. בדיווח מובאת **תגובתו הרשמית** של משרד התחבורה והבטיחות בדרכים, אשר מטיל את האחריות על הממשלה הקודמת, ובאופן ספציפי על שר האוצר לשעבר, חה"כ אביגדור ליברמן, ובה הוא מכונה בכינוי הגנאי **"ליבר-מס"**:

"מדובר בירושה שקיבלנו מהממשלה הקודמת. על התקנה של העלאת המחירים חתמו שר האוצר הקודם ליבר-מס והשרה לשעבר מיכאלי. מרגע שהשרה רגב עודכנה על המצב הזה, היא פועלת יחד עם שר האוצר סמוטריץ' במטרה לדחות את הגזירה".

הודעת הדוברות מצורפת ומסומנת כ**נספח א'** למכתב זה.

2. אם כן, מלבד העובדה שתגובה רשמית שכזו מטעם משרד ממשלתי הכוללת כינוי גנאי נגד שר לשעבר היא מבישה, מצטיירת תמונה מדאיגה וחשש שמא שרת התחבורה, הגב' מירי רגב, עושה שימוש בנכסי ציבור לצרכי תעמולת בחירות, באופן המעלה חשש להפרת הוראות חוק הבחירות (דרכי תעמולה), התשי"ט-1959 (להלן: **חוק דרכי תעמולה**).

3. כך, חל איסור חמור על הודעת דוברות של משרד ממשלתי שיוצאת מדוברות המשרד עצמו לעשות שימוש מובהק בפלטפורמה של משרד התחבורה והבטיחות בדרכים לשם קידומה הפוליטי של השרה רגב, ובאופן הנחזה לתעמולת בחירות אסורה – שכן השימוש בכינוי הגנאי של חה"כ ליברמן נועד להכפיש שר בממשלה הקודמת ולהציג באופן מטיב את השרה הנוכחית.

4. כידוע, המבחן לזיהוי תעמולת בחירות הוא מבחן "התכלית הדומיננטית". זהו מבחן אובייקטיבי הבוחן מנקודת מבטו של הבוחר הסביר האם התכלית הדומיננטית של הפרסום הינה תעמולתית או לאו. **ובענייננו, אין ספק כי השימוש בכינוי הגנאי לא נועד למטרה אחרת לבד מטעמים פוליטיים ותעמולתיים, ומכאן שהוא מהווה תעמולת בחירות אסורה.**

5. אשר לאיסור על השימוש בנכסי ציבור, סעיף 2 לחוק דרכי תעמולה קובע כך:

"לא יעשה שימוש, בקשר עם תעמולת בחירות, בכספים או בנכסים מוחשיים או בלתי מוחשיים של גוף מבוקר כמשמעותו בפסקאות (1), (2), (3), (4), ו-(9) של סעיף 9 לחוק מבקר המדינה, תשי"ח-1958 [נוסח משולב], או של תאגיד

¹ שרון עידן "גל ההתייקרויות לא עוצר - מחיר התחבורה הציבורית יעלה משמעותית" כאן (19.6.2023) [/https://www.kan.org.il/content/kan-news/local/402933](https://www.kan.org.il/content/kan-news/local/402933)

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

الحركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل The Movement for Quality Government in Israel

שהממשלה או רשות מקומית משתתפת בהנהלתו או בהונו, ולא יעשה שימוש כאמור במקרקעין או במטלטלין המוחזקים למעשה על ידי גוף או תאגיד כזה [...]". (ההדגשות נוספו).

6. בהתאם, סעיף 19(1) לחוק מבקר המדינה, התשי"ח-1958, קובע כי במסגרת הגופים המבוקרים נכלל גם: "כל משרד ממשלתי". ונדגיש – **האיסור על שימוש בנכסי ציבור לשם תעמולת בחירות הינו איסור כללי, החל בכל עת וגם מעבר לתקופת הבחירות.**²
7. הנה כי כן, חל איסור לעשות שימוש בנכסים מכל סוג של משרד ממשלתי, לשם תעמולת בחירות. בענייננו – איסור זה נדרס, על פניו, ברגל גסה על ידי דוברות משרד התחבורה והבטיחות בדרכים, במסגרת התגובה הרשמית שמצטיירת כפוליטית באופן מובהק.
8. לעניין האפשרות לשימוש בנכסי הציבור לתעמולת בחירות, נקבע כי יש לפרש את האיסור בחומרה:
"לגישתי, לאור הפוטנציאל הגלום לשימוש לרעה במשאבי ציבור על ידי נבחר ציבור מכהנים, יש לאמץ גישה פרשנית מחמירה. על פיה, מקרים המצויים ב"תחום אפור", קרי – אינם בבירור בגדר תעמולת בחירות אסורה או מותרת, נכריע לרוב כי הינם בגדר תעמולה אסורה. זאת, לאור הפגיעה האפשרית בשוויון בין המועמדים, טוהר השירות הציבורי, ואמון הציבור שייפגע אם כספיו שלו המוחזקים על ידי העירייה בנאמנות ולטובתו, ינותבו למען הגדלת סיכויו של נבחר ציבור מכהן להיבחר בשנית" (ת"מ 14/20 חברי סיעת למען התושבים במועצת העיר רעננה נ' חופרי (13.6.2016), בפסקה 45 לפסק הדין של השופט גיוראן) (ההדגשות נוספו).
9. אם כן, תכלית האיסור על שימוש בנכסי ציבור נעוצה בצורך לשמור על טוהר ואופיו הממלכתי של השירות הציבורי ולהימנע מלפגוע באמון הציבור בו.³ משרד התחבורה והבטיחות בדרכים אמור לשרת את כלל אזרחי המדינה, ומכאן שנקיטת עמדה פוליטית מובהקת לטובת השרה רגב וכנגד השר לשעבר ליברמן, מנוגדת לתכלית זו, ופוגעת באופיו הממלכתי והניטרלי של משרד התחבורה והבטיחות בדרכים ושל העובדים בו.
10. אשר על כן, אנו פונים אליכן בבקשה שתבהירו את הדין כאמור לעיל, לכלל עובדי משרד התחבורה והבטיחות בדרכים ובפרט לדוברות המשרד, ומבקשים את תגובתכם המהירה בטרם נשקול צעדים משפטיים נוספים.

מר רועי אשכנזי
מתנדב מחלקת מדיניות וחקיקה

בכבוד רב,

הידי נגב, עו"ד
מנהל מחלקת מדיניות וחקיקה

² סעיף 2 לחוק דרכי תעמולה.

³ תב"כ 32/25 לדרמן נ' יאיר לפיד, פסקה 7 להחלטת השופט עמית (נבו 30.10.2022).

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

الحركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل • The Movement for Quality Government in Israel

נספח א'

